

Nora van Oostrom-Streep

Wat u zegt

Mijn column mag maximaal één A4 lang zijn, moet voorzien zijn van een kern en een slot en een duidelijk thema bevatten.

Ook moet ik letten op een maximumaantal woorden, op zaken als 'tangconstructies', het vermijden van de passieve vorm en het niet te lang maken van de zinnen. Reden dat ik hierover schrijf, is dat taalwetenschappers van de Universiteit Utrecht een ook voor het notariaat wat wrange conclusie hebben getrokken.

JARGON

Na het onderzoeken van 42 hypotheekakten van 21 geldverstrekkers concludeerden de onderzoekers dat de hypotheekakte een van de moeilijkst leesbare documenten is. Nog moeilijker dan wetenschappelijke artikelen en verkiezingsprogramma's, en dat wil wat zeggen! Volgens de onderzoekers stonden de teksten bol van jargon en juridische termen, bevatten zij te veel informatie per zin, onnodige hulpwerkwoorden en passieve vormen. Een voorbeeld? Zet u schrap voor een passage uit de standaard ING-akte: 'Het hypotheekrecht strekt mede tot zekerheid voor de terugbetaling aan de Bank en haar eventuele rechtsopvolgers van de Hoofdsom(men) of het ter leen genomen gedeelte daarvan, dan wel de terugbetaling van het door Schuldenaar opgenomen krediet en de terugbetaling van het verder nu of in de toekomst verschuldigde alsmede van schulden wegens toekomstige leningen of uit welken anderen hoofde ook, in deze akte aangeduid met "het Verschuldigde".'

Vraag is nu of het de rechter is voor wie de akten worden opgemaakt

MOLENSTEEN

Leest u dit eens rustig door met in gedachten iemand met maximaal een opleiding op havo 5-niveau. Waarom Havo 5? Omdat volgens Bernard Hammelburg, de nestor-journalist die mij aan het begin van mijn tijd als woordvoerder mediatraining gaf, dat het niveau is van de gemiddelde journaalkijker. Let op: journaalkijker. Dit is niet per se het niveau van de gemiddelde Nederlander. Met dat laatste in het achterhoofd is het helemaal pijnlijk je te realiseren dat een hypotheekakte de zwaarst mogelijke financiële molensteen om iemands nek legt. In de praktijk lost de notaris dit op door bij de *Belehrung* dingen te zeggen als 'als u maar blijft betalen, is er niets aan de hand'. Of: 'als het echt mis gaat, kunnen ze dus uw huis verkopen'.

JURIDISCHE HERKENBAARHEID

Het argument om het toch lastig op te schrijven is vaak de 'juridische herkenbaarheid'. Als het erop aankomt, weet de rechter immers precies wat wordt bedoeld met termen als 'assumptie, substitutie en subrogatie', met 'rechtsopvolger' en met 'intrinsieke waarde'. Vraag is nu of het de rechter is voor wie de akten worden opgemaakt. Is niet de kern dat de partijen bij

de akte de inhoud van de akte begrijpen en wel beide in gelijke mate? De korte uitleg van de notaris bekijft maar zelden en pas als de situatie nijpend wordt, pakken cliënten de akte erbij om na te lezen wat er ook alweer was afgesproken. En dan lezen ze dus teksten als bovenstaande! Dat moet toch anders kunnen, zou je denken.

KENNISCLIP

En dat kan het ook. In het *NJB* van maart 2014 gaven twee tekstschrijvers de volgende tips:

1. Denk eerst, schrijf dan.
 2. Schrijf vanuit de kern van je boodschap.
 3. Maak de structuur van je verhaal zichtbaar.
 4. Gebruik geen onnodig ingewikkelde taal.
- Maar ú bedenkt die aktetekst niet, zult u misschien zeggen. Dat klopt, maar u (of de KNB?) zou een schaduwakte kunnen maken met de tekst van de akte in begrijpelijke taal. Een kennisclip. Een heel uitgebreide brief in jip-en-janneke-taal (tip: laat een tekstschrijver deze maken!) of een uitleg-app. Alles om er maar voor te zorgen dat de cliënt begrijpt waar hij staat. Als, maar veel liever nog voordat hij dreigt te vallen. Dan komt de bedoeling van de akte zeker op de cliënt over en weet deze werkelijk wat de akte (en wat u) zegt. ■

Kunt u wel een begrijpelijke hypotheekakte maken? Stuur die dan voor 1 augustus 2018 naar nm@knb.nl. De schrijver van meest begrijpelijke hypotheekakte krijgt twee kaarten voor het KNB congres op 5 oktober in de Van Nelle Fabriek in Rotterdam.